

ໂຄງການສົ່ງເສີມໂລຊະນາການຂອງຄອບຄົວຊາວກະສິກອນເຂດເນີນສູງ

Enhancing Nutrition of Upland Farming Families

ນ້ຳສະໝຸນໄພ ກຳຈັດສັດຕູພືດ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

AGRISUD
INTERNATIONAL

SNV

Netherlands
Development
Organisation

ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງສານເຄມີກຳຈັດສັດຕູພືດ ແລະ ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດ

1

ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດເປັນວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການກຳຈັດບັນຫາສັດຕູພືດ ທີ່ເຂົ້າທຳລາຍພືດຜັກໃນສວນຄົວ ໂດຍບໍ່ນຳໃຊ້ສານເຄມີ.

ນ້ຳສະໝຸນໄພ ແມ່ນມີຂໍ້ດີຫຼາຍຢ່າງ ຖ້າທຽບໃສ່ກັບສານເຄມີກຳຈັດສັດຕູພືດ:

- ງ່າຍໃນການເຮັດ ແລະ ບໍ່ໃຊ້ເວລາຫຼາຍ.

- ການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດບໍ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າວັດສະດຸ ທີ່ນຳມາເຮັດແມ່ນນຳໃຊ້ວັດສະດຸ ທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໜ້ອຍກວ່າສານເຄມີ.

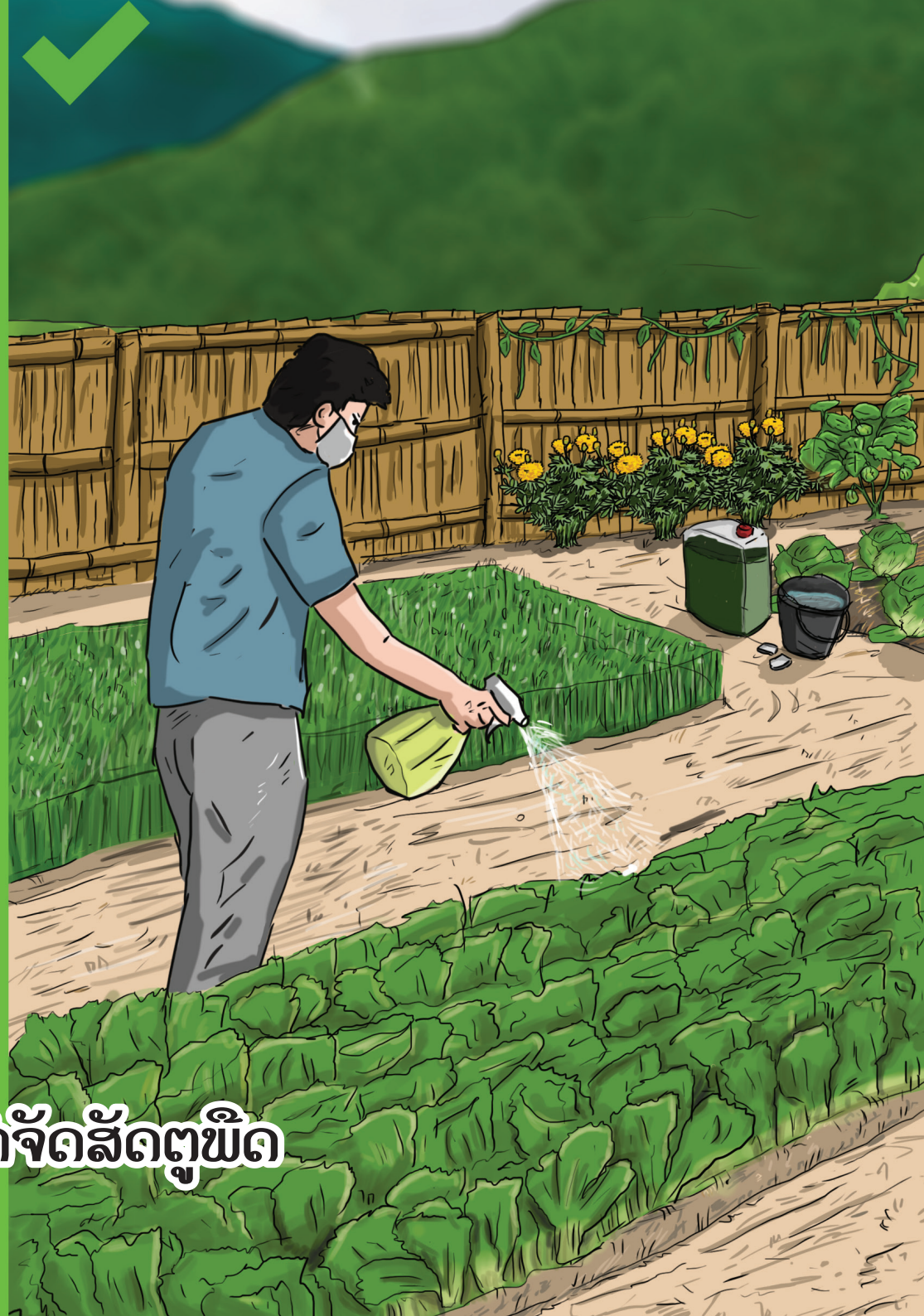
- ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ກັບສຸຂະພາບ ແລະ ການບໍລິໂພກພືດຜັກຂອງຄອບຄົວ. ນ້ຳສະໝຸນໄພ ເຮັດມາຈາກພືດ ບໍ່ແມ່ນ ຈາກທາດນ້ຳມັນ ຄືສານເຄມີກຳຈັດສັດຕູພືດ ດັ່ງນັ້ນມັນຈຶ່ງບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນເຮົາ. ພຽງແຕ່ລ້າງຜັກ ໃຫ້ສະອາດກ່ອນນຳມາບໍລິໂພກ.

- ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຢູ່ໃນດິນ. ເພາະວ່າສານເຄມີກຳຈັດສັດຕູພືດເຮັດມາຈາກທາດ ນ້ຳມັນ ຊຶ່ງເປັນທາດເບື້ອຕໍ່ກັບສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນດິນ ແລະ ຈຸລິນຊີທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ສຳລັບຍ່ອຍສະຫຼາຍອິນຊີວັດຖູໃນດິນ ໃຫ້ເປັນຝຸນ. ສານເຄມີ ຍັງເປັນແຫຼ່ງມົນລະພິດທີ່ປົນເປື້ອນໃນແຫຼ່ງນ້ຳ, ມັນຍັງຂ້າແມງໄມ້ທຸກຊະນິດ ລວມທັງແມງໄມ້ ທີ່ມີປະໂຫຍດເຊັ່ນ: ເຜີ້ງທີ່ຊ່ວຍປະສົມເກສອນໃຫ້ກັບພືດ.

ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດມີຂໍ້ເສຍ ເຊັ່ນ ເວລາຝົນຕົກເຮັດໃຫ້ນ້ຳສະໝຸນໄພຖືກສະລ້າງໄປ ດັ່ງນັ້ນຈຳເປັນຕ້ອງສົດ ຕື່ມອີກ ຖ້າວ່າຍັງມີບັນຫາສັດຕູພືດ.

ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງສານເຄມີກຳຈັດສັດຕູພືດ
ແລະ ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດ

ການເຮັດສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພຶດຈາກຜັກທຽມ, ຂີງ ແລະ ໝາກເຜັດ

2

ພວກເຮົາສາມາດເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພຶດ ໂດຍນຳໃຊ້ກະທຽມ, ຂີງ ແລະ ໝາກເຜັດ. ເຮັດຂ້ອນຂ້າງງ່າຍ!

1. ກຽມວັດຖຸ ແລະ ອຸປະກອນ: ຜັກກະທຽມ 2 ຫົວ (ກະທຽມພື້ນເມືອງ ເປັນຫົວນ້ອຍ), ໝາກເຜັດສຸກ 3 ໜ່ວຍ, ຫົວຂີງສົດ 25 ກູາມ, ຄູບັນຈຸນຳ 5 ລິດ, ຄີກ ແລະ ບ່ວງ. ສິ່ງເລົ່ານີ້ຈະເປັນສ່ວນປະກອບພື້ນຖານໃນການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພ.
2. ເອົາຫົວກະທຽມ, ໝາກເຜັດ ແລະ ຂີງໃສ່ ຄີກ ແລ້ວຕຳໃຫ້ແຫຼກ, ເມື່ອຕຳສຳເລັດ ໃຫ້ເອົາບ່ວງຕັກອອກໃສ່ໃນຄູ ແລ້ວປະສົມກັບນ້ຳທີ່ກຽມຢູ່ໃນຄູ 5 ລິດ.
3. ເອົາດັງຟັດເຂົ້າງວມ ປົກຄູ ແລະ ປະໄວ້ 12 ຊົ່ວໂມງ (1 ຄືນ) .
4. ໃຊ້ຜ້າແພຕອງສະກັດເອົາເສດ ອອກໃຫ້ໝົດ ແລະ ເອົານ້ຳເຂັ້ມຂຸ້ນທີ່ຕອງໄວ້ເທົ່ານັ້ນ.
5. ເກັບນ້ຳສະໝຸນໄພທີ່ສະກັດນັ້ນໄວ້ໃນຕຸກຢາງ ປິດປາກໃຫ້ແໜ້ນ ບໍ່ຄວນເກັບນ້ຳຢາດັ່ງກ່າວໄວ້ດົນ ເພາະວ່າຈະເສຍຄຸນໄດ້ ດັ່ງນັ້ນນຳຢາຄວນກະກຽມເຮັດ ເມື່ອເວລາມີຄວາມຕ້ອງການນຳໃຊ້.

ການເຮັດສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດ ຈາກຜັກທຽມ, ຂີງ ແລະ ໝາກເຜັດ

ການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດ ດ້ວຍ ຫົວຜັກທຽມ, ຂີງ ແລະ ໝາກເຜັດ

3

ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດທີ່ເຮັດຈາກຫົວຜັກທຽມ, ຂີງ ແລະ ໝາກເຜັດມີປະສິດທິພາບດີຫຼາຍໃນການຂັບໄລ່ສັດຕູພືດ ຊະນິດຕ່າງໆ ໃນສວນຄົວເຊັ່ນ: ເພັຍໄຟ, ເພັຍຈັກຈັນ, ເພັຍຂາວ.

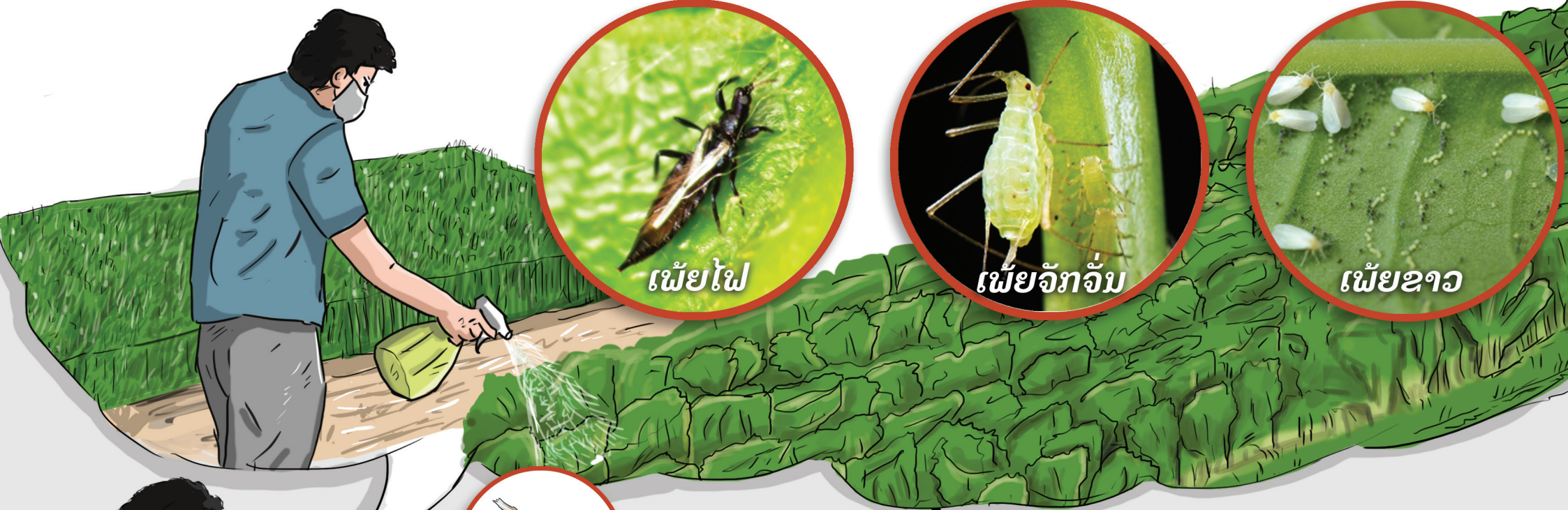
ຊ່ວງໃດ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດ:

6. ກະກຽມນ້ຳສະບູ ແມ່ນເປັນສະບູທຳມະຊາດ 3-6 ກຼາມ, ຕໍ່ນ້ຳ 1 ລິດ. ສຳລັບການເຈືອຈາງ ແມ່ນນ້ຳສະກັດສະໝຸນໄພ 1 ລິດ ຕໍ່ນ້ຳສະບູ 2 ລິດ ປະສົມກັນ ເປັນສ່ວນປະສົມສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດ.
7. ປະສົມນ້ຳສະກັດສະໝຸນໄພ ກັບ ນ້ຳສະບູ ໃສ່ບັ້ງສິດ ເພື່ອສົດພື້ນ ເປັນນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດທີ່ເຮັດຈາກຫົວຜັກທຽມ, ຂີງ ແລະ ໝາກເຜັດ.

ໃຊ້ບັ້ງສິດມີ ສົດພື້ນນ້ຳສະໝຸນໄພ ໃນສວນຂອງທ່ານ 1.2 ລິດ/10 ມ².

ຕ້ອງໄດ້ກຳຈັດສັດຕູພືດໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ເມື່ອພົບເຫັນ ມີສັດຕູພືດປະກົດຂຶ້ນ ແມ່ນໃຫ້ສົດນ້ຳສະໝຸນໄພຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເປັນເວລາ 3 ວັນ ຈົນກວ່າແມງໄມ້ຈະຕາຍໝົດ.

ຫຼື ຖ້າທ່ານຮູ້ວ່າ ລະດູໃດທີ່ສັດຕູພືດລະບາດ ແມ່ນສາມາດສົດພື້ນ ເພື່ອປ້ອງກັນໃນອັດຕາສ່ວນ 0,6 ລິດ/10 ມ².

ເພີຍໄຟ

ເພີຍຈັກຈິ້ນ

ເພີຍຂາວ

ການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດ ດ້ວຍຫົວຜັກທຽມ, ຂີງ ແລະ ໝາກເຜັດ

ການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດໂດຍນ້ຳ ໃຊ້ໃບຫຽນ ຫຼື ໃບຂົມກະເດົາສົດ.

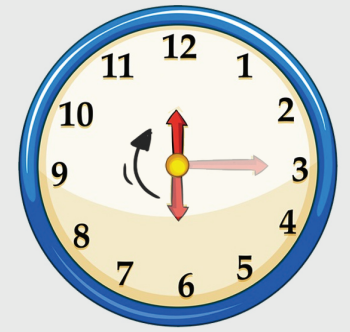
4

ແມ່ນນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ຊະນິດໜຶ່ງເຮັດຈາກໃບຫຽນ ຫຼື ໃບ ແລະ ໝາກກະເດົາສົດ ຖ້າທ່ານ
ມີຕົ້ນກະເດົາປູກໄວ້. ມັນມີປະສິດທິພາບຫຼາຍກວ່າໃບຫຽນ.

1. ກະກຽມວັດສະດຸ ແລະ ອຸປະກອນ: ໃບຫຽນສົດ 3 ກິໂລ, ກຽມນ້ຳ 5 ລິດ ໄວ້ໃນຄູ, ພ້າ, ຄີກ ແລະ ບ່ວງ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ
ສ່ວນປະສົມສຳລັບເຮັດນ້ຳສະກັດສະໝຸນໄພ. ຖ້າທ່ານມີ ໃບຂົມກະເດົາ 3 ກິໂລ ສາມາດປະສົມ ກັບນ້ຳ 10 ລິດໄດ້.
2. ຕັດໃບຫຽນໃຫ້ເປັນຕ່ອນນ້ອຍໆເພື່ອງ່າຍໃນການຕຳ. ຈາກນັ້ນໃຊ້ບ່ວງຕັກໃບຫຽນອອກ ມາແຊ່ໃນຄູນ້ຳທີ່ກຽມໄວ້
5 ລິດ.
3. ເອົາດຶງມາປົກງວມຄູ ແຊ່ນ້ຳປະໄວ້ປະມານ 6-12 ຊົ່ວໂມງ. ນ້ຳທີ່ໄດ້ຈາກການແຊ່ຈະເປັນສີຂຽວເຂັ້ມ.
4. ກັ່ນຕອງນ້ຳດ້ວຍຜ້າແພ ສະກັດເອົາເສດອອກໃຫ້ໝົດ, ເອົາແຕ່ນ້ຳສະກັດສະໝຸນໄພໄວ້.
5. ເອົານ້ຳຢາທີ່ຕອງໄວ້ໃສ່ໃນຕູກຢາງ ປິດຝາໃຫ້ແໜ້ນ ບໍ່ຄວນເກັບນ້ຳຢາໄວ້ດົນ ມັນຈະເສຍຄຸນ. ດັ່ງນັ້ນຄວນກະກຽມ
ນ້ຳຢານີ້ໄວ້ ເມື່ອເວລາທີ່ຕ້ອງການນຳໃຊ້.

ນຳເອົາເສດໃບຫຽນທີ່ສະກັດອອກນັ້ນມາປະສົມກັບດິນໃນໜານພືດຜັກ ຫຼື ໃນກອງຜຸ່ນບົ່ມກໍໄດ້.

ການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດ
ສັດຕູພືດໂດຍນຳໃຊ້ໃບຫຽນ
ຫຼື ໃບກະເດົາສິດ.

6-12 ຊົ່ວໂມງ

ໃບຫຽນສິດ

ນ້ຳ 5 ລິດ

3 ກິໂລ

ການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດໂດຍນ້ຳ ໃຊ້ໃບຫຼົ່ງ ຫຼື ໃບຂົມກະເດົາສົດ.

5

ນ້ຳຢາສະໝຸນໄພໃບຫຼົ່ງ ມີປະສິດທິພາບດີຫຼາຍ ເພື່ອກຳຈັດສັດຕູພືດ ຫຼາຍຊະນິດໃນສວນຜັກຂອງທ່ານ. ນ້ຳສະໝຸນໄພດັ່ງກ່າວ ເຮັດໃຫ້ລະບົບຍ່ອຍອາຫານຂອງສັດຕູພືດເປັນອຳມະພາດ ສັດຕູພືດຈຶ່ງບໍ່ສາມາດຍ່ອຍສິ່ງພວກມັນກິນໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ ພວກມັນຈະຢຸດກິນ ແລະ ຕາຍໃນທີ່ສຸດ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນສັດຕູພືດຫຼຸດລົງ ແລະ ບໍ່ປະກົດມີອີກ ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດເຮັດໜ້າທີ່ໄດ້ດີຫຼາຍ!

ໃຊ້ໃບຫຼົ່ງເປັນນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດມີປະສິດທິພາບຫຼາຍ ຕໍ່ກັບຈຳພວກບຶງ ແລະ ດ້ວງກໍ (ແມງກະເບື້ອ) ເພາະວ່າມັນກົດຂວາງການລອກຄາບໃນຕົວອ່ອນ ດັ່ງນັ້ນມັນຈຶ່ງບໍ່ສາມາດເຕີບໂຕ ແລະ ຕາຍໃນທີ່ສຸດ. ມັນຍັງມີປະສິດທິພາບຕໍ່ກັບຈຳພວກແມງກະບີ້, ຕັກແຕນ ແລະ ຈັກຈັນ.

ຊ່ວງໃດ ທ່ານພ້ອມນຳໃຊ້ນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດຈາກໃບຫຼົ່ງ:

6. ກະກຽມນ້ຳ ປະສົມສະບູທຳມະຊາດ 3-6 ກຼາມ ຕໍ່ນ້ຳ 1 ລິດ. ສຳລັບນ້ຳສະກັດສະໝຸນໄພ 1 ລິດ ມາເຈືອຈາງກັບນ້ຳສະບູ 2 ລິດ ນຳມາເປັນສວນປະສົມສະໝຸນໄພ ກຳຈັດສັດຕູພືດ.

7. ປະສົມນ້ຳສະກັດສະໝຸນໄພ ກັບ ນ້ຳສະບູທີ່ກຽມ ແລ້ວເອົາໃສ່ບັ້ງສີດພິ່ນໄດ້.

ທ່ານຄວນສີດພິ່ນກຳຈັດສັດຕູພືດ ດ້ວຍນ້ຳຢາສະໝຸນໄພເຈືອຈາງແລ້ວ 1 ລິດ ຕໍ່ 10 ມ² ໃນສວນຂອງທ່ານ. ຕ້ອງກຳຈັດແມງໄມ້ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ຖ້າພົບເຫັນແມງໄມ້ປະກົດຂຶ້ນກໍ່ສາມາດສີດໄດ້ ຈະເຫັນຜົນຫຼັງສີດໄດ້ 6-10 ວັນ. ຖ້າວ່າມີຝົນຕົກ ນ້ຳຢາອາດຖືກສະລ້າງ ດັ່ງນັ້ນຕ້ອງໄດ້ກວດກາສວນເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ສີດຄືນ ຖ້າຈຳເປັນ.

ຄູປະສົມສະໝຸນໄພ
1,5 ລິດ

ຄູປະສົມກັບສະບູ
3 ລິດ

ບັ້ງ ແລະ ໂຕອ່ອນອາໄສຢູ່ໃນດິນ

ແມງວັນທອງ

ຕັກກະແຕນ

ຈັກຈັນ

ການເຮັດນ້ຳສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດໂດຍນ້ຳໄຊ້ໃບທຸ່ງນ ຫຼື ໃບກະເດົາສີດ.

- ສາມາດນຳໃຊ້ບັງສິດທີ່ບັນຈຸນ້ຳເຈືອຈາງສະໝຸນໄພກຳຈັດສັດຕູພືດສິດພື້ນສະເພາະພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກສັດຕູພືດ. ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຂອງນ້ຳຢາສະກັດ ໃນນ້ຳສະບູສາມາດເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດອັດຕາ ລົງໄດ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມຮຸນແຮງຂອງການລະບາດສັດຕູພືດທີ່ເຂົ້າທຳລາຍພືດ.
- ສາມາດນຳໃຊ້ບັງສິດມີສິດພື້ນສະເພາະໃນພື້ນທີ່ສັດຕູພືດເຂົ້າທຳລາຍ, ຈະໃຊ້ນ້ຳສະໝຸນໄພໜ້ອຍກວ່າ ການນຳໃຊ້ບັງສິດແບບເປັທີ່ສິດພື້ນທີ່ໝົດສວນ.
- ເຮັດທົດລອງ ເພື່ອຕັດສິນໃຈວ່າວິທີໃດທີ່ທ່ານມັກ ແລະ ອັນໃດມີປະສິດທິພາບຫຼາຍທີ່ສຸດ.

10m2 = ສ່ວນປະສົມ 1,2 ລິດ
“ໃຫ້ສົດພົ້ນທຸກ 3 ມື້ ຈົນກວ່າບໍ່ມີສັດຕູພືດ”

10m2 = ສ່ວນປະສົມ 3 ລິດ
“ໃຫ້ສົດພົ້ນ ເມື່ອປະກົດມີສັດຕູພືດ”

ການນຳໃຊ້ນ້ຳສະໝຸນໄພ ເພື່ອຈັດການກັບສັດຕູພືດ

ໃຜຄວນກຽມວັດສະດຸ? ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ.

ເຮົາຄວນກຽມຫຍັງແດ່?

ອຸປະກອນ:

1. ຄູ 2 ໜ່ວຍ
2. ດຶງຟັດເຂົ້າ 2 ອັນ
3. ພ້າ
4. ຄຶກ
5. ບວງ
6. ບັງສິດມີ

ວັດສະດຸ :

1. ຫົວກະທຽມ 2 ຫົວ (ກະທຽມພື້ນເມືອງຫົວນ້ອຍ)
2. ໝາກເຜັດສຸກ 3 ໜ່ວຍ
3. ຂີງ 25 ກຼາມ
4. ໃບທຽນ ຫຼື ໃບ ແລະ ໝາກຂົມກະເດົາ 3 ກລ
5. ສະບູທຳມະຊາດ (ສະບູກ້ອນສີນ້ຳຕານທີ່ບໍ່ມີກິ່ນຫອມ)
6. ນ້ຳ 10 ລິດ

ເຮົາກຽມວັດສະດຸ, ອຸປະກອນໃນຊ່ວງໃດ? 1 ມື້ ກ່ອນ ຫຼື ແຕ່ເຊົ້າ

